

28.1.2009

LOS-2008-R-12-531

Neste Oil Oyj

Viite / Hänvisning

Asia / Ärende

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta; Naantalin jalostamon laajennushanke

Neste Oil Oyj on 11.9.2008 toimittanut Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten ympäristövaikutusten arviointiselostuksen Naantalin jalostamon laajennushankkeesta.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Naantalin jalostamon laajennushanke

Hankkeesta vastaava

Neste Oil Oyj
Naantalin jalostamo
21100 NAANTALI

YVA-Konsultti

Pöyry Environment Oy
PL 50 (Jaakonkatu 3)
01621 VANTAA

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 mom:n ja asetuksen 7 §:n mukaisesti ympäristökeskuksen 20.12.2007 tekemän päätöksen mukaisesti jalostamon laajennushankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Yhteysviranomaisena toimii Lounais-Suomen ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA-menettelyssä tarkoitus on, että selvitetään ne asiat ja vaikutukset, jotka hankkeessa ja sen ympäristössä ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja joita eri tahot

pitävät tärkeinä. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen tavoitteena on esittää tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista kokonaisuutena.

Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa esitettyjen arviointiselostuksen sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää aikanaan lupahakemusasiakirjoihin.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Arviointiselostuksen mukaan Naantalın jalostamolla on nykyistä toimintaa varten voimassa oleva ympäristölupa sekä vesilain mukainen lupa jäähdytysveden ottoon.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Jäähdytysveden otto edellyttää vesilain mukaisen luvan hakemista, mikäli voimassa olevan luvan mukainen ottomäärä ylittyy. Hankealueella tehtävät maansiirto- ym. työt edellyttävät maisematyölupaa asemakaava-alueella. Lisäksi rakennusten rakentamiseen tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakennuslupa. Hankkeen toteuttaminen ja muutokset käytettävien ja varastoitavien kemikaalien määrissä ja kemikaalikoostumuksissa edellyttävät kemikaalilainsäädännön mukaista lupaa Turvatekniikan keskukselta. Pilaantuneen maaperän toimittaminen käsiteltäväksi tai lopetusjoihtettavaksi luvan omaavalle toimijalle edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ilmoitusta tai ympäristölupaa. Jalostamolla oleva päästökauppalaan mukainen kasvihuonekaasujen päästölupa edellyttää tarkistamista tai uusien päästöoikeuksien hankkimista.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti

Hankkeessa laajennetaan Naantalın jalostamon toimintaa erikoistuotejalostamolla. Tarkoituksena on rakentaa uusi tuotantolinja dieseltuotteiden valmistusta varten. Tuotannon nousu on noin 60 % vuoden 2007 tasosta ja edellyttää uutta rakentamista sekä muutoksia alueella oleviin rakenteisiin sekä käyttöjärjestelmiin. Toiminnan laajennusta tavoitellaan käyttöönotettavaksi vuosina 2011 – 2012.

Muutosten jälkeen erikoistuotejalostamon syöttömäärä kasvaa tasolle 4,6 milj. tonnia vuodessa nykytilanteen mukaisesta 2,6 milj. tonnista. Tuotteiden määrät kasvavat seuraavasti: dieseltuotteet 1,4 milj. t/a, bensiinituotteet 0,4 milj. t/a ja uutena tuotteena valmistetaan perusöljyä 0,3 t/a. Vastaavasti puolivalmiiden öljyjakeiden määrä pienenee n. 0,5 milj. t/a. Laajennushanke sijoittuu Neste Oil Oyj:n omistamalle alueelle Naantalissa ja Raisiossa pääosin nykyisen jalostamoalueen sisään.

Uusia prosessiyksiköitä varten rakennetaan uusi prosessialue pääosin nykyisen jalostamoalueen sisään nykyisen korjaamon ja varaston alueelle. Uusi prosessialue laajenee vähän nykyisen aidatun jalostamoalueen ulkopuolelle. Uuden prosessialueen perustaminen vaikuttaa käyttöhyödykejärjestelmiin ja olemassa oleviin prosessiyksiköihin. Uusina prosessiyksikköinä rakennetaan vetykrakkausyksikkö, vety-yksikkö, rikkivedyn talteenottoyksikkö, hapanvesiyksikkö, rikin talteenottoyksikkö, vedenvalmistusyksikkö ja perusöljyjen tuotantoyksikkö.

Jalostamoalueen länsiosaan rakennetaan kalliosäiliöt sekä uusi maanpäällinen säiliöryhmä. Kunkonpäänlahti on tarkoitus muuttaa pengertämällä ja keskiosaa noin metrin verran ruoppaamalla makeavesialtaaksi, jota voidaan käyttää sammutusvesilähteenä. Prosessialueen koillispuolelle rakennetaan uusi pysäköintialue ja uusi tieyhteys Viheriäisistä. Tie ylittää radan rakennettavan sillan kautta. Neste Oil Oyj:n omistuksessa oleva Mäntymajan alue sekä Perttalan alue tasoitetaan työmaa-alueeksi. Alueelle sijoitetaan toimistoparakkeja, työmaaparakkeja, paikoitusalueita, varastoalueita yms. työmaalle välttämättömiä tukialueita. Prosessialueen kohdalla merenrantaan rakennetaan laiturirakentamisen aikaisten raskaiden laitteiden alueelle laivausta varten. Samassa yhteydessä välillä ruopataan laiturin edustalta. Jäähdytysvesitarpeen nousun vuoksi rakennetaan kolmas jäähdytysvedenottoputki. Maakaasun käyttöä varten Gasum Oy:n toteutettavana oleva

maakaasuputki linjataan terminaalin ja uuden prosessialueen vieressä olevalle paineenalennusasemalle. Maakaasuputki liittyy runkoverkkoon alustavan suunnitelman mukaan jalostamalueen pohjoispuolella. Tämä edellyttää maakaasun runkoputken rakentamista, josta vastaa Gasum Oy. Energiansiirtoa varten nykyisten voimajohtojen yhteyteen rakennetaan uusi 110 kV voimajohto, joka liittyy uuteen prosessialueeseen Kukonpään kautta.

Hankealue sijaitsee Naantalın kaupungissa, mutta rajautuu välittömästi Raision kaupunkiin sekä Raisionlahden vesialueella myös Turun kaupunkiin. Hankealue sijaitsee n. 3 km etäisyydellä Naantalın, 6 km Raision ja 10 km Turun keskustasta.

Vaihtoehdot

Ympäristön nykytila muodostaa lähtökohdan sekä nollavaihtoehdon että hankevaihtoehdon vaikutusten tarkastelulla ja vertailulla. YVA-menettelyssä arvioidaan seuraavat vaihtoehdot:

Hankevaihtoehto: Naantalın jalostamolle rakennetaan uusi tuotantolinja dieseltuotteiden valmistusta varten. Muutoksen myötä jalostamon raaka-aineiden syöttömäärät kasvavat ja dieselöljytuotanto nousee 1,4 milj. tonnia sekä bensiinituotanto 0,4 milj. tonnia vuodessa.

0-vaihtoehto: Naantalın jalostamon toiminta jatkuu nykyisellään. Normaaleja ylläpito- ja tuottavuudenparannusinvestointeja tehdään vuosittain. Syöttömääriä ei lisätä. Toiminnan turvallisuuden parantamiseksi urakoitsijoiden alue siirretään pois prosessialueiden läheisyydestä ja satamalaitureita parannetaan.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

Prosessiyksikön vety-yksikön syöttöaineena on tarkoitus käyttää maakaasua. Maakaasun hankinta prosessiyksikölle on tehokkainta maakaasuverkon kautta. Gasum Oy on laatinut suunnitelman maakaasuputken rakentamisesta Naantaliin. Maakaasuputken (runkoputki) ympäristövaikutukset on arvioitu erillisenä YVA-hankkeena ja jalostamolle suunnitellun haaraputken ympäristövaikutukset on selvitetty erilliselvityksellä jalostamon laajennuksen arviointimenettelyn aikana.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät

Aineisto ja tutkimusmenetelmät

Ympäristövaikutusten arviointi on tehty asiantuntijatyönä käyttäen pääosin olemassa olevaa selvitysaineistoa, kuten Turun seudun ilmanlaatuselvityksiä, vesistö- ja kalatarkkailututkimuksia sekä kaupunkien laatimia luonto- ja maisemaselvityksiä. Arviointia on täydennetty seuraavilla erilliselvityksillä:

- hankkeen ilmapäästöjen leviämismallinnus
- hankkeen aiheuttaman melun mallinnus
- luontoselvitys rakentamisen aikaisista tilapäisistä varasto- ja parakkikentistä, tiealueesta ym. toiminnoista, jotka sijoittuvat rakennetun ympäristön ulkopuolelle
- sedimenttien haitta-ainepitoisuustutkimukset Kukonpäänlahden sekä laiturialueen ja siihen johdettavan väylän ruoppausalueilla
- maaperän haitta-ainepitoisuustutkimukset prosessialueella ja
- poikasuottaus Kukonpäänlahdella

Jalostamo on toiminut Naantalissa jo 1950-luvulta. Laitoksen ympäristöstä, toiminnasta ja päästöistä on varsin kattavasti tietoa. Arvioinnissa on lisäksi hyödynnetty tietoja, joita on saatu muista vastaavista toiminnoista.

Työssä arvioidaan YVA-lain mukaisesti hankkeen vaikutukset:

- ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen
- maaperään
- pinta- ja pohjavesiin
- ilman laatuun ja ilmastoon
- kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnon monimuotoisuuteen
- yhdyskuntarakenteeseen ja suunniteltuun maankäyttöön
- maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- luonnonvarojen hyödyntämiseen
- sekä edellä kuvattujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Hankkeen vaikutusarvioinnissa painotetaan merkittäviksi arvioituja vaikutuksia vähäisemmiksi arvioituja vaikutuksia unohtamatta. Alustavan arvion mukaan hankkeen merkittävimmät ympäristövaikutukset syntyvät päästöistä ilmaan ja vesistökuormituksen kautta. Rakentamisen aikaisina merkittävänä vaikutuksina tarkastellaan liikennettä, melua sekä luonnonympäristöön kohdistuvia vaikutuksia väliaikaisilla varasto- ym. kentillä.

Vaikutukset arvioidaan sekä rakentamisen että toiminnan osalta. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan myös mahdollisia poikkeustilanteita kuten onnettomuus- ja häiriötilanteita ja niiden ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointi sisältää myös kuvauksen selvitykseen liittyvistä mahdollisista epävarmuustekijöistä.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksen vireilläolosta on kuulutettu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja asetuksen mukaisesti vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla ja arviointiohjelma on pidetty nähtävänä kaupunginvirastoissa sekä pääkirjastoissa Naantalissa, Raisiossa ja Turussa 25.9. – 24.11.2008 välisen ajan. Arviointiselostuksesta on pyydetty em. kuntien sekä muiden keskeisten viranomaisten lausunnot. Kuulutus arviointiohjelman nähtävänä olosta on julkaistu lehdissä Rannikkoseutu, Turun Sanomat ja Åbo Underrättelser.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 8 kpl. Mielipiteitä on esitetty yksi. Lausunnot ja mielipide on lähetetty hankkeesta vastaavan käyttöön 5.12.2008. Yhteenvedossa tuodaan esille lausuntojen ja mielipiteen keskeisin sisältö.

Lausunnot

Merenkululaitoksella ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Naantalın kaupunginhallitus katsoo, että arviointiselostuksessa on riittävästi kiinnitetty huomiota YVA-lain ja -asetuksen mukaisesti vaadittaviin keskeisiin seikkoihin ja selostus on tehty arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti. Yksittäisen laitoksen YVA –menettely on tässä tapauksessa ongelmallista. Arviointimenettelyssä ei ole millään tarkkuudella tarkasteltu yhteisvaikutuksia maakaasulaitoksen kanssa, vaikka esisopimus maakaasuputken rakentamisesta Turun seudulle on allekirjoitettu ja näköpiirissä on kaasuvoimalaitoksen toteuttaminen. Tällainen tarkastelu olisi ollut perusteltua. Esimerkiksi ilmapäästöjen osalta laitoksen päästöt kasvavat, mutta Naantalın kaupungin alueella ilmapäästöt vähenevät kokonaisuudessaan, jos osa polttoaineena käytettävästä kivihiilestä korvataan maakaasulla. Koska hanke ja ympäristöselvitykset tarkentuvat edelleen suunnittelu- ja lupavaiheissa, voidaan arviointiselostusta kokonaisuutena pitää riittävänä.

Raision kaupunginhallitus katsoo, että arviointiselostus on kattava ja sisältää pääpiirteissään YVA-lain ja -asetuksen edellyttämät keskeiset selvitykset hankkeen mahdollisesti aiheuttamista ympäristövaikutuksista. Lupamenettelyissä annetaan tarkempia määräyksiä ympäristön pilaan-

tumisen ehkäisemiseksi ja mahdollisten terveyshaittojen rajoittamiseksi. Raisioon tulee vaikuttamaan rakentamisen aikainen liikenteen lisääntyminen sekä raskasajoneuvojen että henkilöautojen osalta. Se on selostuksessa todettu, mutta vaikutuksia ei ole selvitetty. Niihin ei myöskään lupamääräyksillä voida vaikuttaa.

Turun kaupungin ympäristö- ja kaavoituslautakunnan mielestä yhteysviranomaisen lausunnon mukaan lautakunnan arviointiohjelmavaiheessa esille nostamat asiat on tullut ottaa mukaan arviointiselostukseen. Arviointiselostuksessa lähtötietoja on tarkistettu siten, että öljyn käyttöön perustuvaa laajennusta ei ole arvioitu, jolloin hanketta ei toteuteta ilman maakaasua. Nollavaihtoehtoa on tarkennettu siten, että isomerointiyksikkö ei ole käytössä. Ilmapäästöjen leviämismallinnukseen sisältyy epätarkkuutta mallintamisen jälkeen tapahtuneessa laajennuksen päästölaskeelmien tarkentumisen vuoksi. Mallinnuksessa saatujen pitoisuuksien vertaaminen alueelta saatuihin mittaustuloksiin jalostamon osuuden selvittämiseksi mitatuista pitoisuuksista ei anna luotettavaa kuvaa alueen kokonaiskuormituksesta. Selostuksessa esitetyt rikkidioksidin ja typenoksidien leviämiskartat ovat epäselviä. Suurimmat pitoisuudet muodostuvat nykytilanteessa jalostamoalueelle ja laajennukset jälkeen noin 800 metrin etäisyydelle. Tämä tulee ottaa huomioon ilmanlaadun seurannassa mittauspaikkoja valittaessa. Lisääntyvien laiva- ja maaliikenteen päästöjen määrää ei ole mallinnettu. Melun leviämiskarttojen tulkinta on niiden esitystavasta johtuen vaikeaa. Poikkeustilanteiden vaikutus laskennallisiin päästöihin ei lisäännä, mutta käynnistykset tuottavat huomattavasti helposti havaittavia nokipäästöjä, jotka kulkeutuvat mm. Turkuun ja Turun saaristoon. Savukaasun sisältämät yhdisteet ja niiden haitallisuus ei ilmene arviointiselostuksesta. Käynnistysten ja alasajojen määrää ei ole arvioitu. Lisääntyneiden käynnistysten aikaisien päästöjen riskit olisi tullut selvittää tarkemmin. Vesiin kohdistuvien vaikutusten osalta öljyvahingon riski kasvaa kuljetusten lisääntyessä. Tätä riskiä ei ole arvioitu. Hankkeen vaikutukset pinta- ja pohjavesiin on arvioitu osittain varsin yleisellä tasolla ja yksityiskohtaisempi käsittely sisällytetään ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisiin lupakäsittelyihin. Luontoon kohdistuvien vaikutusten osalta luontodirektiivin liitteen IV lajin esiintymistä koskeva toteamus s. 50, että alueella ei todennäköisesti esiinny näitä lajeja, on kyseenalainen, ellei viitasammakon esiintymistä ole selvitetty. Vaikutusalueen Natura-kohteiden tietolomakkeille kirjattu lajisto tulee ottaa kokonaisuudessaan huomioon arvioitaessa hankkeen vaikutuksia luontotyypeihin. Öljyvahinkojen vaikutusta ja riskin kasvua luontotyypeille ei ole pohdittu lainkaan. Katkokynsisammalta koskeva vaikutusarvio kaipaa tarkempaa perustelua ja ulkomaisen sekä kotimaisen tutkimustiedon referointia. Kuivien niittyjen lajisto on 1950-luvulla tehtyyn kasvillisuuskartoitukseen verrattuna muuttunut. Pienikin typpilisäys näkyy lajiston valtasuhteiden muutoksena. Yhteenvetona todetaan, että arviointiselostus täyttää pääsääntöisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelytän annettun lain ja asetuksen vaatimukset. Turun kaupungin kannalta laajentamisen vaikutukset liittyvät poikkeustilanteisiin ja kasvavaan onnettomuusriskiin, joiden vaikutuksia on arvioitu pintapuolisesti. Poikkeavien tilanteiden aiheuttamilla päästöillä saattaa olla merkittävää vaikutusta ilman ja meriveden laatuun. Päästöjen pitkäaikaisvaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea Ruissalon luontoon ja läheisen merialueen tilaan.

Turun maakuntamuseolla ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Turvatekniikan keskus toteaa, että arviointiselostuksessa on monipuolisesti arvioitu laajennushankkeen vaikutukset ympäristöön. Hankkeen toteutuessa turvallisuussuunnitelma ja riskikartotukset päivitetään. Turvatekniikan keskuksella ei ole lisättävää arviointiohjelmaa käsiteltäessä esitettyyn lausuntoon.

Varsinais-Suomen Liitto toteaa, että vahvistetussa Turun kaupunkiseudun maakuntakaavassa pääosa jalostamoalueesta on osoitettu teollisuustoimintojen alueeksi kaavamerkinnällä T. Jalostamoalueen itäosa on maakuntakaavassa varattu satama-alueeksi merkinnällä L.S. Suunniteltu hanke sijoittuu teollisuus- ja satama-aluevarausten alueelle. Liitto katsoo, että laadittu YVA-selostus täyttää laissa ja asetuksessa annetut asiasisältöä sekä tarkastelukohteita koskevat vaatimukset. Hankkeella todetaan olevan merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia. Liiton mukaan uuden tuotantolinjan rakentaminen osaltaan lisää mahdollisuuksia maakaasuverkon ulottamiseen Lounais-Suomen alueille. Maakaasun käytön energiantuotannossa todetaan olevan maakuntasuunnittelun keskeisiä tavoitteita.

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella ei ole huomauttamista YVA-selostukseen.

Mielipiteet

A ja B pitävät laajennushanketta tärkeänä. He katsovat, että yleiskaavan V-alueelle ei pitäisi osoittaa väliaikaisiksi luonnehdittuja urakoitsija-alueita eikä muitakaan toimintoja. Jos se katsotaan välttämättömäksi, Nesteentien-Vantontien kainaloon jäävälle viheralueelle tulisi osoittaa urakoitsija-aluetta vain heidän ilmakuvakarttaan merkitsemänsä kulma-alueen eteläpuolelle. Tällöin maisemaa muuttava ja häiritsevä vaikutus jäisi mahdollisimman vähäiseksi.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiselostuksessa on selvitetty Neste Oil Oyj:n Naantalın jalostamon toiminnan laajentamista noin 2 milj. tonnilla vuodessa mm. dieseltuotteiden valmistamiseksi uudella tuotantolinjalla ja sen aiheuttamia ympäristövaikutuksia. Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan, onko arviointiselostuksessa esitetyt vaikutukset käsitelty YVA-lain ja -asetuksen sekä arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon mukaisesti. Yhteysviranomaisen lausunnossa on otettu huomioon arviointiselostuksen kuulemisvaiheessa annetut lausunnot ja mielipide.

Hankekuvaus

Hankkeen tarkoitus, tarve ja tavoitteet ilmenevät selkeästi arviointiselostuksesta. Laajan toiminnan sijoittuminen, laajuus, raaka-aineet ja tuotantokapasiteetti on todettu riittävän täsmällisesti. Jalostamon toiminta, sen prosessiyksiköt ja rakennukset, rakennelmat sekä tekniset ratkaisut ja prosessit ilmenevät laajuudeltaan ja sisällöltään riittävän havainnollisesti arviointiselostuksesta. Laajentamishankkeessa kaikki uudet yksiköt ovat koeteltua öljynjalostusteknologiaa ja valittavat ratkaisut noudattavat parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) periaatteita. Öljynjalostamoiden BAT-määrittelyä uudistetaan parhaillaan. Uudet vaatimukset vaikuttanevat hankkeessa valittaviin ratkaisuihin ja myös päästöihin. Kohtuullisen selkeät kartat, havainnekuvat ja kaaviot auttavat hahmottamaan jalostamon laajennuksen toimintaa ja vaikutusten arviointia. Hanke on varsin laaja ja hankekuvauksen yksityiskohdat eivät täysin avaudu hankekuvauksesta vaikutusarvioinnin perusteeksi ja hanketiedon hallitsemiseksi on ollut pelkistettävä laajaa teknisen ja toiminnallisen tiedon esittämistä. Hankekuvaus tarkentuu kuitenkin jonkin verran vaikutusarviointien yhteydessä.

Hankkeen yhteiskunnallista merkitystä taloudellisessa toiminnassa on korostettu. Hankkeen suhdetta ympäristönsuojelua koskeviin säädöksiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin ei ole erikseen tarkasteltu. Tältä osin hankekuvauksesta puuttuu kuvaus yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti merkittävän toimijan toiminnan merkityksestä yleisesti ympäristön kuormituksen vähentämiseen tähtäävän säätelyn ja suunnitelmien toteuttamisessa. Esimerkiksi kansallista ilmansuojeluohjelmaa 2010 ei ole mainittu. Sen sijaan hankkeeseen konkreettisesti liittyvä maakaasuputki ja jalostamoympäristön maankäyttösuunnitelmat on todettu. Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin on siis tuotu selkeästi esille. Toiminnan laajentaminen perustuu maakaasun käyttöön ja on sen vuoksi voimakkaasti sidoksissa maakaasun saantiin. Gasum Oy:n maakaasuputkihankkeen toteuttaminen on edellytyksenä jalostamotoiminnan laajentamiselle.

Hankkeen toteuttamisen aikataulu on esitetty. Arviointiselostuksen mukaan rakentaminen on tarkoitus aloittaa kuluvana vuonna 2009 ja tavoitteena on laajennuksen käyttöönotto vuonna 2012. Aikataulu on hankkeen edellyttämien lupien käsittelyn vaatiman ajan kannalta varsin tiukka. Toisaalta hankkeen toteuttamisessa yleinen taloudellinen tilanne lienee tuomassa harkinta-aikaa hankkeen eteenpäin menolle. Yhtiö ei ole toteuttamisaikataulunsa puitteissa tehnyt päätöstä käynnistääkseen hankkeen toteuttamisen.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät luvat ja päätökset on tuotu yhteysviranomaisen lausunnossaan esittämässä laajuudessa esille.

Vaihtoehtojen käsittely

Vaihtoehtot laajentamishankkeessa on arviointiohjelmavaiheessa todettu riittäviksi yhteysviranomaisen lausunnossa. Hankkeen toteuttamatta jättämistä koskevaa vaihtoehtoa on määriteltä selkeämmäksi ja jätetty isomerointilaitoksen perustaminen kokonaan pois. Laajennuksen toteuttamisvaihtoehtossa ympäristövaikutukset on arvioitu maakaasuun perustuen. Vaihtoehtojen käsittely on toteutettu asianmukaisesti.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Yleistä

Arviointiselostuksessa on YVA-lain mukaisesti käsitelty hankkeen vaikutukset ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen, maaperään, pinta- ja pohjavesiin, ilman laatuun ja ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen ja suunniteltuun maankäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön, luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä edellä kuvattujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin. Vaikutukset on arvioitu sekä rakentamisen että toiminnan osalta. Toiminnan saneerausvaiheita tai laitteistojen käyttöikä tietoja ei ole omana elinkaaren vaiheena sisällytetty arviointiin.

Arvioinnissa käytetyt tietolähteet on koottu lähdeluetteloon aihepiireittäin jaoteltuina. Tutkimusmenetelmät on selvitetty vaikutuskohteittain eritellysti. Arviointi on perustunut hankkeen suunnittelumateriaaliin, edellä mainittuihin olemassa oleviin selvityksiin ympäristön nykytilasta, kirjallisuustietoon, tilastoihin ja kartta- ja paikkatietoon sekä moniin laskelmiin ja mallinnuksiin. Arvioinnissa ovat olleet mukana eri asiantuntijajoukot ja yksittäiset erityisalan asiantuntijat. Eri intressiryhmien, yleisön ja viranomais tahojen antama palaute on otettu huomioon. Epävarmuudet ja riskit on pääasiallisesti tunnistettu ja tuotu esille. Arvioinnissa käytetty aineisto ja asiantuntemus on riittävän monipuolista ja on yhteysviranomaisen ohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti otettu huomioon.

Vaikutusten arvioinnin perustana oleva hankkeen nykytilan kuvaus on selkeä ja tiivis niin kuin yhteysviranomaisen ohjelmavaiheen lausunnossa on tarkoitettu. Esitettyä nykytilan kuvausta vasten laajennushankkeen vaikutukset ovat arviointiselostuksesta hyvin ja luotettavasti hahmotettavissa.

Arviointi kohdistuu entisestään mittavan toiminnan laajentumisen vaikutusten arviointiin. Laajennus itsessään on myös varsin huomattava hanke, josta aiheutuvien ympäristövaikutusten kasvulle ei pidä sokeutua mittavan olemassa olevan toiminnan rinnalla. Arviointimenettelyn soveltamispäätöksessä laajennuksen vaikutukset on lähtökohtaisesti arvioitu merkittäviksi. Hanketiedot päätöksentekoa ajankohdasta ovat täsmentyneet, mutta hankkeen tekniset tiedot ja tiedot toimintoista ovat edelleen samat. Laajennushanke sellaisenaan on jo absoluuttisina lukuina mittava tuotannon kasvaessa noin 1,8-kertaiseksi. Arvioinnissa on painotettu ja arvioitu lähtökohtaisesti YVA-lain tarkoittamia merkittäviä vaikutuksia. Vähäisemmiksi arvioitavat vaikutukset on ilmoitettu otetun huomioon (ks. edellä s. 4 kohdassa aineisto ja tutkimusmenetelmät). Vaikutuksia tarkasteltaessa todetaan monien tarkasteltujen vaikutusten johtopäätöksissä, että hankkeen vaikutus ei ole merkittävä tai sillä on arvioitu olevan vähäinen vaikutus. Tämä muodostaa huomattavan suuressa laajennushankkeessa mielikuvan, että hankkeen vaikutusta samalla vähätellään, vaikka esitettyjen perusteiden ja päätelmien taustalla on asianmukainen tieto ympäristön nykytilanteesta ja hankesuunnitteluun pohjautuvat laskelmat. Hankkeen vaikutusalueella ollaan mm. laitoksen vuosiraporttitietoihin perustuen palaamassa päästöjen vaikutuksen kannalta tilanteeseen noin 15-20 vuotta sitten. Päästöjen rajoittamisella erilaisin toimin, mm. säädösmuutoksilla ja lupapäätöksillä määräyksineen on ollut huomattava merkitys ympäristön kuormituksen vähentämisessä ja ympäristön tilan parantamisessa.

Vaikutusalue

Vaikutusalueena on käsitelty aluetta, jolla selvityksen tuloksena ympäristövaikutuksen arvioidaan ilmenevän. Eri vaikutusten kohdentuminen on esitetty kunkin eri arvioitavan vaikutuksen osalta erikseen. Vaikutusaluetta voidaan pitää hankkeen kokonaistarkastelussa riittävänä

Arvioidut vaikutukset

Arviointiselostuksessa hankkeen eri vaikutuskohteissa tarkasteltuja keskeisiä asioita ja päätelmiä tuodaan tässä lausunnossa esille arviointiselostuksen esittämässä järjestyksessä:

Maaperään, pohja- ja pintavesiin kohdistuvat vaikutukset (6.2 – 6.3)

Normaalitoiminnasta syntyvät vaikutukset maaperään ja pohjaveteen on arvioitu vähäisiksi, sen sijaan suuronnettomuustilanne saattaa johtaa maaperän ja pohjavesien pilaantumiseen. On huomattava, että uusien toimintojen prosessialueen maaperää suojaavat rakenteet ovat parempia kuin vanhoilla prosessialueilla ja normaalitoiminnasta syntyvien öljy- tai kemikaalivuotojen pääsy vesiin on melko hyvin estetty. Vesistöön kohdistuvien vaikutusten on arvioitu olevan vähäisiä ja paikallisia eikä aiheuttavan merkittävää pysyvää haittaa vesistölle, vesieliöille tai vesistöjen käytölle mahdollista vakavaa öljyvuotoa lukuun ottamatta. On kuitenkin huomattava, että typpipäästö kasvaa määrästä noin 10 500 kg/vuosi määrään 27 000 kg/vuosi, mikä merkitsee noin 4,5 %:n osuutta Turun-Naantalinnan merialueen pistekuormittajien keskimääräisestä kokonaistyyppi-kuormituksesta, jossa pistekuormittajien osuus on kolmannes. Vesistöön kohdistuva lämpökuormitus kaksinkertaistuu, mutta purettavan veden lämpötilaa koskevan nykyisen ympäristöluvun määräyksen esitetään täyttyvän. Yhtenä vesistöön kohdistuvana toimenpiteenä Kukonpäänlahden pengertäminen makeanvedenaltaaksi on paikallisesti suurehko muutos, mutta muutoksen merkitys vesistön kannalta jäänee pieneksi. Hankkeen ympäristövaikutusten rajoittamistoimien riittävyys tullaan arvioimaan lupamenettelyn yhteydessä. Hankkeen vaikutusalueen käsittävää vesienhoitoaluetta (Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalue) koskeva vesienhoitolainsäädäntöön perustuva yleinen tavoite vesien hyvästä tilasta vuonna 2015 edellyttäneet päästöjen vähentämistoimenpiteitä kaikilla tahoilla tavoitteen saavuttamisessa.

Kalastoon ja kalastukseen kohdistuvat vaikutukset (6.4)

Normaalitoiminnassa ja ruoppausten johdosta vaikutus on arvioitu pieneksi tai paikalliseksi päästölähteiden läheisyydessä öljyvuodon haitallista vaikutusta lukuun ottamatta. Kukonpäänlahden osalta lopullinen poikasuottaustulos antaa vielä lisätietoa vahinkojen arvioimiseen. Arviota voidaan pitää perusteltuna.

Kasvillisuus, eläimistö ja luonnonsuojelukohteet (6.5)

Luonnonympäristöön kohdistuvat suorat ja tilapäisiksi jäävät vaikutukset liittyvät rakentamisen aikaisten varasto- ja parakkialueiden sekä tieyhteyksien rakentamiseen ja Kukonpäänlahden muuttamiseen makeanveden altaaksi. Ruoppaus toteutetaan siten, että lahtea reunustavat ruovikkovyöt säilyvät pääosiltaan, minkä vuoksi ruoppauksilla ei ole arvioitu olevan merkittävää vaikutusta linnustolle. Kesällä 2008 tehdyn luontoselvityksen yhteydessä inventoitiin luonnonympäristön arvokohteet ja uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien esiintymät ja selvitettiin alueen linnusto ja luontodirektiivin liitteen IV a lajeista liito-oravien ja lepakoiden esiintymistä alueella. Koska Kukonpäänlahti saattaa olla viitasammakon elinympäristöä, tulee lajin esiintyminen alueella selvittää ennen luvan myöntämistä. Myös viitasammakko on yksi luontodirektiivin liitteen IV a lajeista, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on suoraan luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Rikkidioksidipäästöt vaikuttavat herkkien jäkälälajien esiintymiseen ja vaurioittavat havupuiden neulasia päästölähteen läheisyydessä. Vaikutukset noin kilometrin etäisyydellä sijaitsevaan Ruissalon Natura 2000 –alueeseen voivat aiheutua ilmaan ja vesistöön tulevista päästöistä sekä melusta. Rikkidioksidipäästöjen ja typenoksidipäästöjen haitallista laskeumaa on arvioitu laskeutuvien ja tehtyjen erilaisten tutkimusten avulla sekä Pansion sataman asemakaavoituksen yhteydessä. Arviointiselostuksen mukaan pelkästään Neste Oil Oyj:n laajennuksen aiheuttama

typpi- ja rikkikuormitus ei merkittävästi nosta Ruissalossa esiintyviä pitoisuuksia, joissa nousu on rikkidioksidin osalta alle 1 µg ja typen oksidien osalta alle 0,1 µg. Natura-arvojen kannalta merkityksellinen typpilaskeuma Ruissalossa kasvaa korkeimmillaan vain 3,3 mg/m² vuodessa. Melun vaikutus jäänee arviointiselostuksessa esitetyllä tavalla lieväksi. Vesistökuormituksessa typpipäästöjen lisäyksen vaikutus kokonaiskuormitukseen on pieni ja sen vaikutus jäänee paikalliseksi.

Luonnonsuojelulain mukaisen Natura-arvion tarvetta on arviointiselostuksessa käsitelty ja olemassa olevin tiedoin ja käytetyin menetelmin on objektiivisesti arvioiden mahdollista sulkea pois se, että hankkeen vaikutukset yhdessä muiden suunnitelmien ja hankkeiden kanssa merkittävästi heikentäisivät Ruissalon lehtojen FI0200057 suojeluperusteena olevia luonnonarvoja. Varsinainen luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen arvio ei näin ollen ole tarpeen. Arviointiin sisältyy kuitenkin epävarmuustekijöitä, joiden vuoksi johtopäätökseen on suhtauduttava varovaisesti. Eri hankkeiden yhteydessä on esitetty toisistaan poikkeavia perustietoja. Vaikka arvioinnissa on otettu huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutuksia, mm. maa- ja laivaliikenteen lisääntyvät päästöt eivät ole tarkastelussa mukana. Mikäli hanke siirtyy useilla vuosilla ja typpilaskeuma muidenkin päästölisyysten vuoksi yleisesti kasvaa, arvioon tulee suhtautua varovaisesti ja tarkastella vaikutusta mahdollisesti uusien seuranta- ja tutkimustulosten valossa. Luonnonarvojen turvaaminen saattaa lupavaiheessa edellyttää seurantavelvoitteiden tai lieventävien toimenpiteiden sisällyttämistä lupamääräyksiin.

Ilman laatu ja ilmasto (6.6)

Turun seudun ilmansuojelun yhteistyöryhmän raportin (2008) mukaan Fortum Oyj ja Neste Oil Oyj:n Naantalın jalostamo tuottavat 86 % rikkidioksidipäästöistä, 61 % typenoksidipäästöistä, 74 % hiukkaspäästöistä ja 93 % hiilidioksidipäästöistä Turun seudulla. Neste Oil Oyj:n päästöt ja osuus päästöistä vuonna 2007 oli: rikkidioksidi 1625 t/a, 44 %, typenoksidit 290 t/a, 6 %, hiukkaset 179 t/a, 43 %, hiilidioksidi 411044 t/a, 20 %. Laajennushankkeessa päästöt tulevat uudesta soihdusta, vanhan kattilalaitoksen piippuun johdettavista kaasusta rikin talteenoton uuneista ja krakkerin uuneista sekä vety-yksiköstä. Laajennuksen aiheuttama rikkidioksidipäästön lisäys vuoteen 2007 nähden on 790 t/a (n. 48 %), typenoksidien päästön lisäys on 710 t/a (n. 244 %), hiukkaspäästön lisäys on 10 t/a (n. 5 %) ja hiilidioksidipäästön lisäys on 940 000 t/a (n. 228 %). Laajennushankkeen toteuduttua rikkidioksidipäästöt ovat noin 2400 t/a, typenoksidipäästöt 1000 t/a, hiukkasten 190 t/a ja hiilidioksidin 1350000 t/a. Rikkidioksidin ja typenoksidipäästöjen leviäminen on mallinnettu ns. kaupunkimallia käyttäen. Laajennetun toiminnan aiheuttama rikkidioksidipitoisuus on 26 % rikkidioksidin ohjearvoista ja 15 % terveysperusteisista raja-arvosta. Suurimmat vuosipitoisuudet ulottuvat 800 m etäisyydelle jalostamoalueesta, kun ne nykytilanteessa muodostuvat jalostamoalueelle. Typpidioksidipitoisuuden korkein vuosikeskiarvo on leviämismallilaskelman mukaan 0,08 µg/m³, joka on alle 2 % ohjearvosta ja alle 1 % terveysperusteisesta raja-arvosta. Typenoksidipitoisuuden korkein vuosikeskiarvo 1,0 µg/m³, joka on noin 3 % raja-arvosta. Suurimmat pitoisuudet ulottuvat useiden kilometrien etäisyydelle jalostamoalueesta, kun ne nykytilanteessa muodostuvat jalostamoalueelle. Yhteenvedona arviointiselostuksessa esitettyjen tietojen perusteella on todettu, että muutokset ulkoilman rikkidioksidi- ja typenoksidipitoisuuteen ovat pieniä ja arvioidaan jäävän alueen nykyisellä pitoisuustasolla alle ilmanlaadun ohje- ja raja-arvojen.

Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöt lisääntyvät määrään 1500 t/a. VOC-pitoisuus jää Porvoon jalostamon ympäristössä tehtyjen selvitysten perusteella vähäiseksi. Vertailuvuonna 2007 jalostamon VOC-päästö oli 921 tonnia ja viereisen STX Finland Cruise Oy:n telakan vastaava päästö 160 tonnia. Päästö kasvaa 62 % ja on suuri myös verrattuna telakan päästöön. Hiukkaspäästöjen osalta on todettu, että päästölisyys on pieni suhteessa alueen nykyiseen kuormitukseen eli siitä johtuva hiukkaspitoisuus on vähäinen ja että ulkoilman hiukkaspitoisuuteen vaikuttavat eniten liikenteen ja tuulen maasta nostama pöly. Laajennuksen aiheuttama kasvihuonekaasupäästöjen osuus koko Suomen kasvihuonekaasupäästöistä on noin 1 %. Laajennuksen aiheuttamaa vaikutusta ilman laatuun ja ilmastoon ei pidetä merkittävänä. Tämä lienee katsottava perusteiltaan asianmukaiseksi johtopäätökseksi, vaikka laajennuksen aiheuttamat päästölisykset sinänsä ovat ristiriidassa ilmansuojelun asetettujen tavoitteiden kanssa ja jo tehtyjen toimenpiteiden suotuisten vaikutusten kanssa. Määrätietoisten teollisuutta, energiantuotantoa ja liikennettä koskevien ilmansuojelutoimien ansiosta päästöt ja happamoittava laskeuma ovat vä-

hentyneet Suomessa viimeisten 20 vuoden aikana. Valtioneuvosto hyväksyi jo vuonna 2002 kansallisen ohjelman, joka asettaa rikkidioksidin, typen oksidien, haihtuvien orgaanisten yhdisteiden ja ammoniakkin vuosittaisille päästöille enimmäismäärät vuodesta 2010 alkaen.

Arvioinnin perusteena olevat leviämismallinnukset ovat tässä vaiheessa suuntaa antavia. Hankkeen laajuuden vuoksi sekä hankesuunnitelmien vaiheen vuoksi leviämismallinnuksiin saattaa olla lupaa haettaessa tarkentamis/tarkistamistarvetta.

Alueiden käyttö (6.7)

Jalostamon laajennushanke sijoittuu nykyisin jalostamon käytössä olevalle 300 hehtaarin alueelle Naantalin ja Raision kaupunkien alueelle. Alueen lähellä sijaitsevat toiminnot, kaavoitustilanne ja asutuksen, liikenteen sekä virkistysalueiden sijoittuminen toimintaan nähden on selvitetty. Jalostamon ympäristön maankäyttöä rajoittaa onnettomuusriskin vuoksi määritelty 2 km laajuinen konsultointivähyke ns. Seveso II –laitoksena, minkä vuoksi uusien asemakaavojen laadinta edellyttää pelastusviranomaisten ja Turvatekniikan keskuksen asiantuntemusta ja suojavyöhykkeitä. Hankkeella ei ole vaikutusta maankäyttöön jalostamoalueella, mutta jalostamoalueen ulkopuolella on arvioitu syntyvän väliaikaisia tai jatkuvia vaikutuksia mm. rakentamisesta sekä liikenteen lisääntymisestä maanteilla ja vesillä. Tarkastelussa on käsitelty maa- ja metsätalousalueita, virkistysalueita, liikennealueita, loma- ja asuinalueita, matkailua ja herkkiä kohteita, kuten kouluja. Maankäytössä tapahtuva muutosvaikutus hankkeen johdosta on arvioitu jäävän vähäiseksi. Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan jalostamotoiminnan laajentaminen tuo kuitenkin pysyviä muutoksia maankäyttöön rakennusvaiheen jälkeen edellyttäen entistä tarkempaa riskinarviointia jalostamotoiminnan läheisyydessä tapahtuvassa maankäytön suunnittelussa mm. tulevien asuinalueiden suhteen. Alueiden käyttöön kohdistuvat vaikutukset saattavat olla nopeasti toteutuessaan kohtalaisia, mutta niihin sopeudutaan nopeasti muutoinkin jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä ja vaikutukset koetaan lieviksi.

Melu ja haju (6.8)

Laajennushankkeen meluvaikutus on mallinnettu asianmukaisesti. Arviointiselostukseen liitetystä melumallinnuskartoista eivät kuitenkaan karttojen mittakaavan vuoksi ole melun äänitasot selkeästi luettavissa. Selostuksen mukaan melutaso nousee rakennustöiden aikana varsinkin paaletustyön aikana enimmillään lounaassa 2-4 dB ja idässä ja kaakossa 5-10 dB. Toiminta-aikainen melu nousee lounaassa 1-2 dB, idässä ja kaakossa 1-3 dB.

Hajuhaittaa aiheutuu haisevista rikkijyhdisteistä ja mm. aromaattisista hiilivedyistä. Hajun esiintymistä on selvitetty asukaspaneelilla kahtena eri aikajaksona. Ongelmakohteeksi todetun raakaöljyn kalliosäiliön hajuhaittaa on saatu tehokkaasti vähennettyä purkauskasujen poltolla maasoihdussa. Häiriö- ja poikkeustilanteisiin tulee edelleen liittymään hajuhaittaa. Hajuhaitta tuntuu tietyissä sääoloissa kilometrien päähän ja koetaan suurena viihtyisyyshaittana. Koska raakaöljyn käyttömäärää ei laajennushankkeessa lisätä, normaalitoiminnan hajuhaitta ei olennaisesti lisäänty. Melun ja hajun osalta esitetty arvio on riittävä.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin (6.9)

Vaikutuksia ihmisten elinoloihin on tarkasteltu varsin monipuolisesti ja riittävällä tavalla käsitellen yhteiskuntataloutta, työllisyyttä ja elinkeinoelämää ja viihtyvyyttä kohdistuvia vaikutuksia (häiriöpäästöjä, kuten melua ja hajua, virkistysalueiden käyttöä, liikenteen haittoja), asukkaiden näkemyksiä ja terveysvaikutuksia. Vaikutusten on arvioitu olevan suurimmillaan hankkeen rakennusaikana. Hajun vaikutus normaalitoiminnan aikana on selkeästi nostettu esille laajaan ihmismäärään kohdistuvana viihtyvyytekijänä. Hanketta koskeva myönteinen elinkeinoelämään ja työllisyyteen liittyvä suhtautuminen tuodaan esille. Päästölaskelmien mukaan laajennushanke ei aiheuta terveydellistä haittaa jalostamoalueen ulkopuolella. Syöpävaaralliseksi luokitellun bentseenin, jonka osuus on noin 10 % VOC-päästöistä, vaikutuksen arvioidaan rajoittuvan laitosalueen sisäpuolelle. Suuronnettomuuden sattuessa terveyshaitan aiheutuminen on mahdollista, vaikka onnettomuuden todennäköisyyttä pidetään erittäin vähäisenä. Ympäristökeskus kiinnittää huomiota myös huolelliseen ja perusteelliseen riskinarviointiin, joka toteutuu tarkemmin hankkeen lupamenettelyiden yhteydessä.

Maisema-alueet ja kulttuurihistorialliset arvot (6.10)

Arvioinnissa on eritelty uusi säiliöryhmä, prosessialue, uudet putkistot, maakaasulinja sekä urakoitsija- ja työmaa-alueet, joiden osalta maisemavaikutus on todettu riittävillä perusteilla vähäiseksi tai paikalliseksi. Uuden voimajohdon rakentaminen edellyttäneen olemassa olevan puuttoman linjan leventämistä, mutta vaikutusta maisemaan ei pidetä merkittävänä. Lahden patoamisen ja uusien laiturirakenteiden vaikutukset jäävät arviointiselostuksessa esitetyllä tavalla jo olemassa olevan jalostamon maisemallisen vaikutuksen varjoon. Maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet, kuten Ruissalon valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, on riittävällä tavalla huomioitu. Kiinteiden muinaisjäännösten osalta ennestään muokkaamattomilla alueilla niiden mahdollinen olemassaolo selvitetään inventoinnilla.

Maakaasuputken haaralinjan vaikutukset (6.11)

Hankkeen toteutuessa jalostamolle johdetaan maakaasuputki, josta maakaasuverkosta vastaava Gasum Oy on laatinut ympäristöselvityksen. Arviointiselostuksessa on esitetty maakaasuputken linjaus ja referoitu ympäristöselvityksen keskeiset tiedot riittävällä tavalla. Maakaasuputken aiheuttamat vaikutukset muodostuvat pääasiassa rakentamisen aikaisista vaikutuksista ja maanomistajalle aiheutuvista käyttörajoituksista.

Toimintaan liittyvät riskit ja poikkeustilanteet

Edellä elinoloja koskevassa kohdassa 6.9 mainitun suuronnettomuusriskin lisäksi myös muita riskit, esim. polttoainekuljetusten riskejä luontotyypeille sekä häiriötilanteiden aiheuttamat riskit, edellyttävät tarkempaa selvittämistä lupavaiheessa. Ympäristökeskus on edellyttänyt, että selostukseen tulee sisällyttää toiminnan aiheuttamien ympäristöriskien kuvaus ja arviointi ja että erittäin tärkeää on selvittää ja tunnistaa uuden toiminnan ympäristöriskit, jotka ovat ympäristön pilaantumisen ja mahdollisten terveyshaittojen kannalta merkittävimpiä. Toimintaan liittyvien riskien arvioiminen arviointiselostuksessa esitettyä perusteellisemmin voidaan tehdä luotettavasti vasta siinä vaiheessa, jossa hankkeen toteuttamista koskevat suunnitelmat ja tekniikka on riittävän yksityiskohtaista.

Vaikutusten ja niiden merkittävyyden tarkastelu (7) sekä vaihtoehtojen vertailu

Tarkastelussa on erotettu rakentamisen ja toiminnan aikaiset vaikutukset ja vertailtu edellä olevien kohtien 6.2 – 6.11 sisältämiä asioita hankkeen toteuttamatta jättämiseen sekä sanallisesti että taulukkomuodossa. Tarkastelusta kokonaisuudessaan käy melko selkeästi esille, millä perusteilla eri vaikutuksia arvotetaan. Vertailutaulukossa vaikutusten merkittävyyttä koskevat arviot eivät vaikuta varsinaisen selostustekstin tavoin vähättelevältä.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen

Arviointiselostuksessa on esitetty keskeisimmät ympäristövaikutusten lieventämiskeinot. Esitetyt lieventämistoimet ovat konkreettisia ja johdonmukaisia hankekuvauksen ja tarkasteltujen vaikutusten suhteen. Lieventämiskeinojen esitystapa on hieman erikoinen; teksti on kirjoitettu ikään kuin ulkopuolisen tahon laatimaksi ohjeeksi hankkeesta vastaavalle eikä siitä ilmene kuin osittain, mihin toimiin hankkeesta vastaava on valmis sitoutumaan.

Seuranta

Seuranta on perustellusti esitetty jatkettavaksi jalostamon nykyisten tarkkailuohjelmien mukaisesti ja kuvattu nykyinen vaikutusten tarkkailu. Lähtökohtana on, että ympäristövaikutukset eivät merkittävästi muutu laajennuksen myötä. Tämä lähtökohta, joka on ehkä liian yleistävä, ei voi kuitenkaan rajata tarkkailutarpeen alueellista tai sisällöllistä ulottuvuutta nykyisen tarkkailun laajuuteen. Lienee katsottava, että esitetty seuranta on tarkoitettu toteutettavaksi laajennuksen

edellyttämien lupien mukaiseen tarkkailuun perustuen. Lupiin perustuvan seurannan ulkopuolelle jää kuitenkin mm. ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset sekä maisemaan ja kulttuuri-perintöön kohdistuvat vaikutukset, joiden osalta ainakin se, onko arvioinnin tulos hankkeen toteutumisesta vastaava, tulisi kertaluonteisesti sisällyttää esim. 5 vuotta hankkeen toteutumisen jälkeen soveliaaseen tarkkailuraporttiin. Esim. maankäyttöön liittyvien vaikutusten seuranta, jonka osalta on selkeitä yhtymäkohtia liikenteen määrään, päästöihin ja meluvaikutuksiin ei ole mukana seurannassa. Seurantatieto myös Natura-arvoihin kohdistuvien vaikutusten kannalta on merkittävää arviointiin liittyvien monien epävarmuuksien vuoksi. Kattava seurantaohjelma tulee esittää hankkeen edellyttämän lupamenettelyn yhteydessä.

Osallistuminen

Arviointimenettelyssä on keskeistä osallistuminen ja sen avulla saatavan palautteen aito huomio ottaminen sekä hankkeen ympäristövaikutusten riittävä selvittäminen. Arviointimenettelyssä vuorovaikutus on ollut toimivaa; arvioinnissa on huolehdittu hyvin yhteydenpidosta viranomais-tahoihin ja eri sidosryhmille ja alueen asukkaille on varattu riittävä mahdollisuus ilmaista mieltä piteensä ja antaa lausuntonsa hankkeesta.

Raportointi

Arviointiselostus on kansantajuisesti ja selvästi kirjoitettu, helppolukuinen ja selkeä. Arviointiselostus on myös riittävän havainnollinen, joskin hyvin pienet karttakuvat heikentävät karttaan sisältyvää informaatiota. Vaikka arviointiselostuksen sisältöön liittyviä puutteita on edellä todettu, selostus antaa hyvän kokonaiskuvan hankkeen vaikutuksista.

Yhteenveto ja arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostus on laadittu YVA-lain mukaisesti ja täyttää sille asetetut vaatimukset. Tiivistelmä antaa lyhyessä muodossa kuvan hankkeesta ja sen keskeisistä vaikutuksista. Esille tulleet täydennystarpeet voidaan toteuttaa hankkeen lupavaiheessa. On huomattava, että mikäli hankkeen toteuttaminen viivästyy ja ajan kuluessa hanke ja suunnitelmat muuttuvat, ympäristövaikutusten arviointimenettelyn sisällölliset vaatimukset muuttuvat tai lainsäädäntö muutoin muuttuu, on arvioinnin riittävyys uudessa tilanteessa tarkistettava.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Menettelyn aikana saadut alkuperäiset lausunnot säilytetään Lounais-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille.

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävänä 30.1.2009 alkaen ympäristöhallinnon www-sivuilla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/los> > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi ja virka-aikana yhden kuukauden ajan seuraavissa paikoissa:

Naantalin kaupunginvirastossa, Käsityöläiskatu 2, ja
pääkirjastossa, Tullikatu 11, Naantali
Raision kaupunginvirastossa, Nallinkatu 2, ja
pääkirjastossa, Eeronkuja 2, Raisio,
Turun kaupungin ympäristö- ja kaavoitusvirastossa, Puolalankatu 5, ja
pääkirjastossa, Linnankatu 2, Turku.

Ympäristökeskuksen johtaja

Risto Timonen

Ylitarkastaja

Seija Savo

Liitteet

1. Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä
2. Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu 8580 euroa

Jakelu Neste Oil Oyj suoritemaksua vastaan

Tiedoksi Alueelliset ympäristökeskukset
Lausunnon antajat
Lounais-Suomen metsäkeskus, Turku
Länsi-Suomen ympäristölupavirasto
Ratahallintokeskus
Ympäristökeskus/osastot
Ympäristöministeriö

LIITE 1**LUETTELO LAUSUNNONANTAJISTA JA MIELIPITEEN ESITTÄJISTÄ****Lausunnonantajat**

Merenkulkulaitos
Naantalin kaupunki
Raisio kaupunki
Turun kaupunki
Turun maakuntamuseo
Turvatekniikan keskus
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Varsinais-Suomen liitto

Mielipiteen esittäjät

A ja B

LIITE 2**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU**

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä.